

Krajská hygienická stanice Libereckého kraje se sídlem v Liberci

Problém s ektoparazity v moderní společnosti, squaty lidí na okraji společnosti - sociální aspekt - kompetence hygienické služby

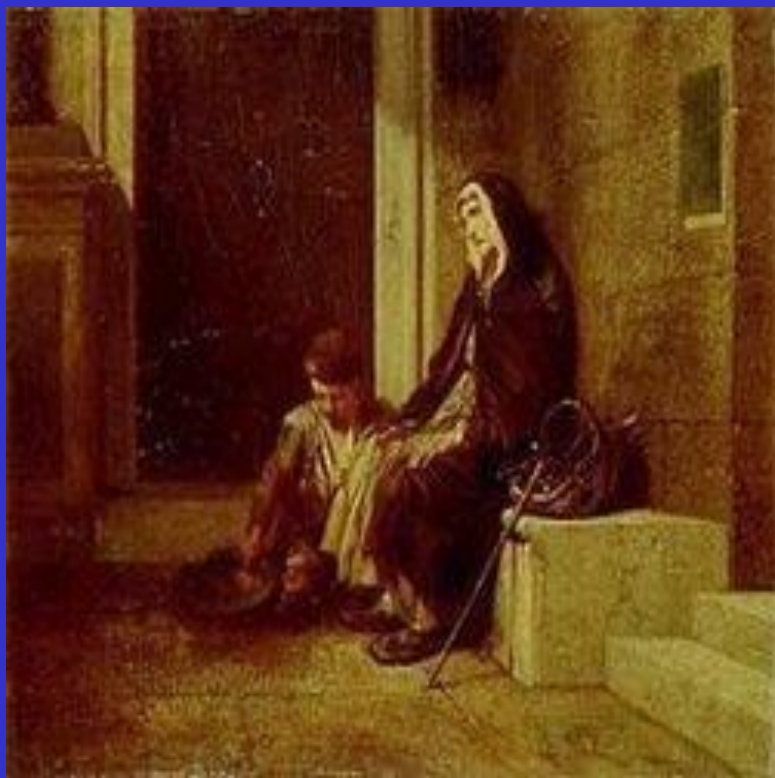
D. Kafková

Mezikrajský seminář epidemiologů - Pardubice 2017

tel: 485 253 111
fax: 485 253 863

mail.: sekretariat@khslibc.cz
[http: www.khslibc.cz](http://www.khslibc.cz)

Žebráci : 19. století Paříž a 21. století Praha

A.G.Decamps: Žebráci, 1845

Praha 21. století - zdroj :Internet

Lidé bez domova -obchod s lidskou bídou

Přibývající počet lidí bez domova a na hranici chudoby

legální obchod s lidskou bídou

„ubytovny“ pochybného hygienického standardu zamořené štěnicemi - tristní podmínky ubytovaných

Štěnice domácí - *Cimex lectularius*

Foto - Kafková - Canon EOS 350 D, objektiv Meopta 3 x,
numerická apertura 0,10, květen 2015

Štěnice domácí - kazuistiky

- UBYTOVNY:
 - a) s **povinností zpracovat provozní řád** - dle § 21 a) zák. 258/2000 Sb.,
 - b) nájem bytu dle § 2235 (dříve 685) Občanského zákoníku, kdy tato činnost není živností - **bez povinnosti vypracovat provozní řád**
 - c) Obtížné řešení problematiky s vlastníky těchto ubytoven a bytů pro lidi s nízkou socioekonomickou úrovní

Štěnice domácí - kazuistiky

- 3.2.2017- hlášení o výskytu štěnic ve firmě, která zaměstnává zahraniční dělníky ubytované v ubytovacích zařízeních v centru Liberce, kde byl OOVZ výskyt štěnic opakovaně řešen
- Z ubytoven byly štěnice zavlečeny s osobními zavazadly a oděvy zahraničních dělníků
- V minulosti došlo k zavlečení štěnic z tohoto zařízení do městských bytů určených pro sociálně slabé, kteří se nastěhovali se zamořeným nábytkem z těchto ubytoven

Štěnice domácí - kazuistiky

- Zaznamenali jsme případy zavlečení do sousedního okresu při návštěvách příbuzných a známých.
- 16.2. 2017 výkon SZD
- Zjištěno silné až kalamitní zamoření
- Při výkonu SZD stanoven rozsah speciální ochranné dezinsekce cílené na hubení štěnice domácí
Provozovatel zajistil pouze částečně.

Štěnice domácí - kazuistiky

- 7.4.2017 - zahájeno správní řízení o nařízení speciální ochranné dezinsekce dle § 61 odst. 2 zákona 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
Provozovatel zásilky nevyzvedává - doručeno fikcí 20.4.2017
Následuje rozhodnutí - předpoklad doručení fikcí - řešení je zdlouhavé

Triumfální návrat štěnic do Evropy

- V posledních letech graduje problém s výskytem štěnic nejen v ubytovacích zařízeních nízkého hygienického standardu, ale i v domácnostech, penzionech, hotelích apod.

17.3.2017 bylo na KHS LK oznámeno poštípání účastnic lyžařského zájezdu střední průmyslové školy údajně štěnicemi následně byl proveden SZD

Hnízdo živých štěnic v zastýlacím prostoru válendy

Penzion v malebném prostředí Krkonoš

Triumfální návrat štěnic do Evropy

- Aktuálně EPI oddělení KHS LK šetří podnět ředitelky školy pro tělesně postižené podezření ze zamoření bytu, který obývá rodina žákyně, které při výuce spadla štěnice z oděvu na lavici
Ve spolupráci s OSPOD bylo provedeno šetření v rodině
Bylo zjištěno kalamitní zamoření, nepořádek, nejednalo se o běžný hygienický standard

Triumfální návrat štěnic do Evropy

- PŘÍČINY

Rezistence a specifické chování štěnic

Laický zásah je vždy neúčinný

Možnost použití přípravků profesionály:

EU zakázala dříve dostupné účinné

dezinsekční přípravky kvůli jejich toxicitě a vlivu na životní prostředí,

ale laik si může zakoupit přes internet cokoli

Nebezpečí poškození zdraví lidí při neodborném použití např. organofosfátů

Štěnice domácí - vzrůstající trend výskytu

- Počet řešených „štěničích“ případů za KHS LK od r. 2010 do r. 2017:
- r. 2010 : 3 x
- r. 2011 : 4 x
- r. 2012 : 6 x
- r. 2013 : 5 x
- r. 2014 : 19 x
- r. 2015 : 15 x
- r. 2016 : 21 x
- r. 2017 : do 30.4. již 11 x

Veš šatní - vzrůstající trend výskytu

Lidé bez domova - obvykle zamořeni
ektoparazity - mnohdy zjištěno až při
hospitalizaci

U bezdomovců - obligátně současně výskyt
vši šatní i hlavové

- ! V poslední době jsme zaznamenali **záchyt**
vši šatní i mimo „kategorii“ bezdomovců !

Bezdomovci zamoření ektoparazity - kazuistiky

- **Leden 2011** -první potvrzený případ záchytu vši šatní v malé nemocnici v Libereckém kraji
- 3 muži bez domova hospitalizováni s Dg scabies na kožním oddělení na stejném pokoji
- Jejich oděvy byly transportovány do nemocniční prádelny a vyprány ve vyčleněné pračce a usušeny v sušičce

Bunda bezdomovce po vyprání

Foto: Kubeš – DDD, 19.1.2011

Veš šatní - výskyt u lidí z prostředí běžného hygienického standardu

- **17.2.2016** - opakovaně zaznamenán výskyt vši šatní u všech pacientů oddělení následné péče téhož zařízení - jako pravděpodobný zdroj byla označena dezorientovaná pacientka , nar. 1947 trvale bytem v DPS
- Pletla si pokoje, lehala si k jiným pacientům
U ní zjištěny masivně vši hlavové a šatní
- Určení druhu vši - RNDr. Zuzana Hůzová, ZÚ Ústí n. Labem - pobočka Praha

Vzorky hmyzu - odběr v terénu

Foto - Kafková - Canon EOS 350 D, objektiv Meopta - veš šatní 4 x, veš hlavová 3 x, numerická apertura 0,10, bez projekčního okuláru

Veš šatní

Veš hlavová

Veš šatní - závažný vektor onemocnění

- Veš šatní - závažný vektor onemocnění
např. skvrnivkou (původce *Rickettsia prowazekii*), zákopovou horečkou (původce *Bartonella quintana*), návratného tyfu (původce *Borrelia recurrentis*)
popsány případy výskytu zákopové horečky
mezi bezdomovci v S. Americe i Evropě

Bezdomovci zamoření ektoparazity - kazuistika

Březen 2014 - telefonát pracovnice MěÚ

- Malé horské středisko - Semilsko
- Problém s bezdomovci - 2 muži, alkoholici
- Podezření na svrab
- Zorganizován převoz do nemocnice
- Muži byli zamořeni ektoparazity, mladší vykašlával krev - později u něho potvrzena TBC

Bezdomovci zamoření ektoparazity

Foto: Kafková, 21.3.2014

Squatt bezdomovců - kazuistika

- 20.1.2016 - na EPI oddělení KHS podáno oznámení o výskytu hmyzu, nepořádku a zápachu v souvislosti s pobytem bezdomovců v nezajištěném objektu
- Bezdomovci opakovaně zaměstnávají hasiče, záchrannou službu, městskou i státní policii
- KHS LK - výkon státního zdravotního dozoru za asistence strážníků městské policie
- § 57 odst. 2 zák. 258/2000 Sb. - vlastník nemovitosti je povinen zajistit speciální ochrannou dezinfekci a dezinsekci

Zásahová jednotka

Nezajištěné dveře

Epidemiologové v akci

WC v přízemí

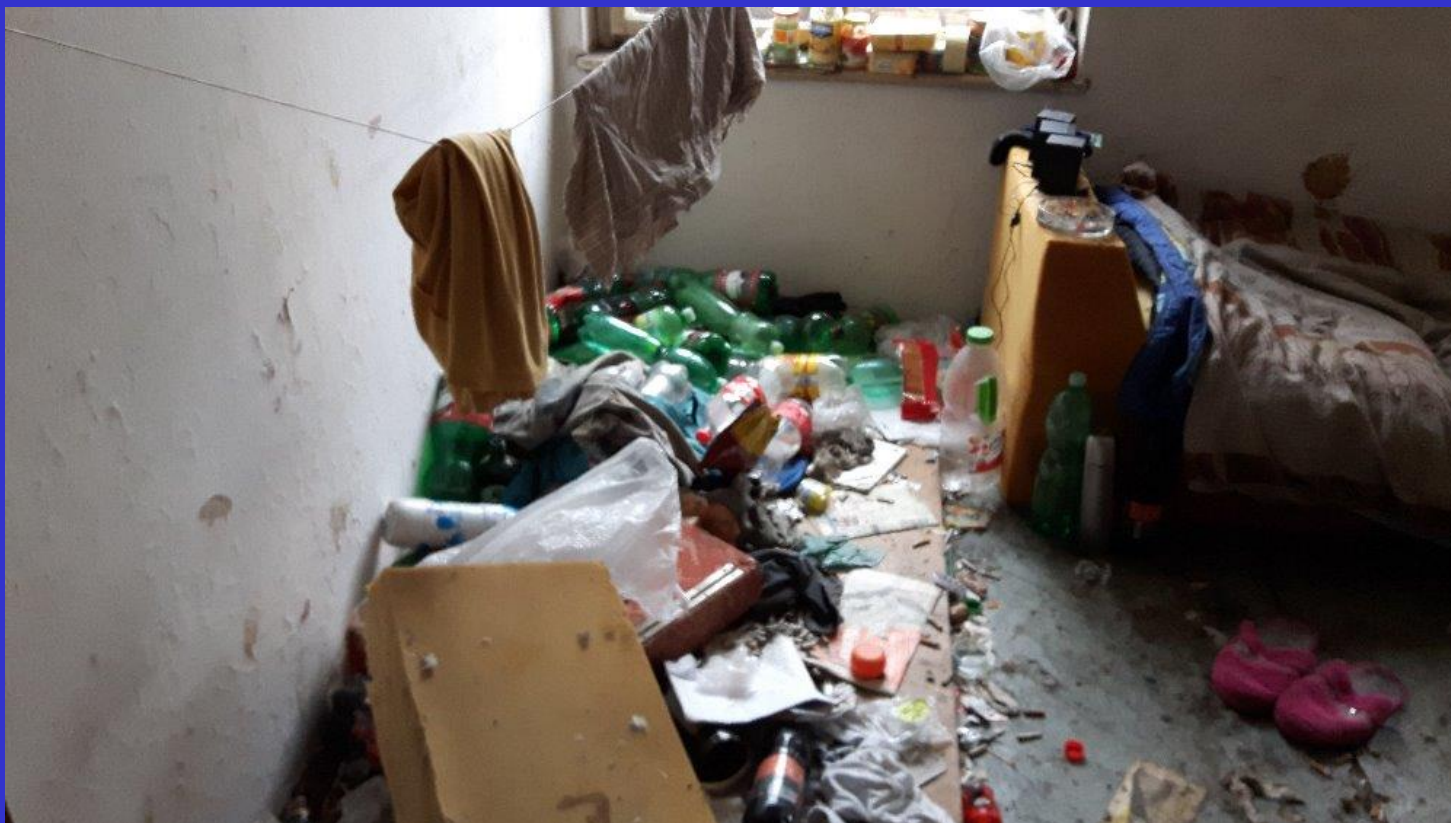
WC v prvním patře

Ložnice v přízemí

Ložnice v prvním patře

Ložnice, sušárna a sklad odpadů v 1. patře

Místnost pro relaxaci v 1. patře

Squatt bezdomovců - kazuistika

- Do objektu vstoupili pouze epidemiologové - použití ochranných obleků, bílých holínek, dezinsekčních a dezinfekčních přípravků
- Uvnitř zápach, lidské exkrementy, špína, nepořádek.
- Pokálené, pomočené „přikrývky“, matrace, oděvy, na kterých byli nalezeni ektoparaziti - fragmenty blech, svlečka štěnice, pravděpodobně oba druhy vší. Venkovní teplota 9°C, uvnitř pocitově stejná - Hmyz nejevil aktivitu.

Squatt bezdomovců - kazuistika

- Postup dle platné legislativy - nařízení speciální ochranné dezinsekce dle § 61 zák. 258/2000 Sb. - v tomto případě zbytečné, sankce nevymahatelná
- KHS LK kontaktovala insolvenčního správce
- Intervence KHS LK v tomto případě úspěšná
- Insolvenční správce oslovil DDD firmu

DDD zásah ve squatu

- Bylo zajištěno provedení speciální ochranné dezinsekce , dezinfekce a deratizace
- **Dezinfekce** - použít přípravek GPC 8 vhodný i ke stájové dezinfekci
- **Dezinsekce** - přípravky Aspermet a Aqua-Py
- Byl proveden úklid a zabezpečení objektu

DDD zásah ve squatu

- Zásah byl proveden za účasti zaměstnanců KHS LK - EPI oddělení
- KHS EPI - návrh opatření, metodické vedení

Poslední odběr vzorků a dezinsekcce

Zajištění objektu

Squat narkomanů - kazuistika

V srpnu 2015 - podnět na přemnožení potkanů a jejich šíření z objektu bývalých tiskáren v centru města, který obsadili narkomani

- EPI KHS LK provedla místní šetření v okolí komplexu budov - byl zjištěn silný stupeň zamoření myšovitými hlodavci

Squat narkomanů

Squat narkomanů

Squat narkomanů

Squat narkomanu

Squat narkomanů - kazuistika

Monitoring vnitřních prostor provedl
pracovník oprávněný k výkonu DDD činnosti
za účasti OOVZ - KHS LK

Objekt byl v dezolátním stavu zanesený stavebním
i komunálním odpadem včetně zbytků potravin

Byl zjištěn zvýšený výskyt potkanů - čerstvý trus,
užívané vchodové nory i kadavery

Squat narkomanů - zajištění deratizace a odvozu odpadu

§ 57 odst. 2 zák. 258/2000 Sb., o ochraně
veřejného zdraví, ukládá vlastníkov
nemovitosti
povinnost zajistit speciální ochrannou deratizaci
OOVZ - postup dle legislativy

Byl proveden úklid, odvoz odpadu a speciální
ochranná deratizace

Squaty narkomanů - nebezpečí zamoření okolí při výrobě psychotropních látek

V objektu nebyla v době šetření zjištěna varna omamných látek

Při výrobě omamných látek dochází k zamoření prostoru včetně zdiva až desítky metrů od zdroje penetrujícími parami metamfetaminu - údaje odběrové laboratoře CBRNe-VAKOS XT,a.s. Praha, Mgr. Karel Lehmert, Ph.D.).

Při zajišťování prostoru užívaného narkomany je třeba zohlednit i tuto skutečnost

Závěr

Zvyšující se počet lidí bez domova, s nízkými příjmy, nízkou hygienickou úrovní.

Globalizace , migrace !

Význam vši šatní jako přenašeče - epidemie za 1. a 2. světové války !

Komplikovaná legislativa.

Poděkování

- Doc. RNDr. J. Chalupskému, CSc.
- MUDr.J.Prattingerové (KHS Liberec, EPI)
- MVDr.O.Melterovi, PhD. (2. LF UK Motol &Praha)
- MUDr.J.Harmanovi (KHS Liberec-ÚP Semily, EPI)
- Ing. J.Holatové (KHS Liberec - ÚP Semily, HOK)
- K. Kubešovi (DDD firma, Semily)
- P. Soukupovi (DDD firma Liberec)

Děkuji za pozornost